

**Повідомлення про оприлюднення документа державного планування
«Генеральний план м. Бахмач
Бахмацького району Чернігівської області»
та розділу «Охорона навколишнього природного середовища
(звіт про стратегічну екологічну оцінку)»**

1) Повна назва документа державного планування: проект Генерального плану м. Бахмач Бахмацького району Чернігівської області, який є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обговорення довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту.

2) Орган, що прийматиме рішення про затвердження документа державного планування: Бахмацька міська рада.

3) Передбачувана процедура громадського обговорення:

а) відповідно до ст. 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» громадське обговорення звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Генерального плану м. Бахмач розпочато з дня його оприлюднення, а саме 08.11.2019 року на сайті Бахмацької міської ради.

б) відповідно до ст. 12 Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» громадськість в межах строку громадського обговорення має право подати в письмовій формі (в тому числі в електронному вигляді) зауваження та пропозиції до проекту документу державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку. Усі зауваження і пропозиції до проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду замовником. За результатами розгляду замовник враховує одержані зауваження або вмотивовано їх відхиляє.

в) громадські слухання заплановано провести 08 грудня 2019 р.

г) ознайомитися з проектом Генерального плану м. Бахмач та звітом про стратегічну екологічну оцінку, а також отримати додаткову інформацію можна за адресою: Чернігівська область, Бахмацький район, м. Бахмач, вул. Соборності, 42 та на електронному сайті Бахмацької міської ради за посиланням: <http://bakhmach/info>.

Зауваження і пропозиції до звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Генерального плану м. Бахмач подаються до: відділу архітектури, містобудування та житлово-комунального господарства Бахмацької міської ради за адресою Чернігівська область, Бахмацький район, м. Бахмач, вул. Соборності, 42, чи на електронну пошту <http://bakhmach/info>.

Відповідальна особа: Путря Олексій Петрович

Строк подання зауважень і пропозицій становить 30 днів, тобто з 08.11.2019 р. по 08.12.2019 року включно.

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

4) Необхідність проведення транскордрних консультацій щодо проекту документа державного планування відсутня з огляду на географічне розташування м. Бахмач.

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ "ДІПРОМІСТО" ІМЕНІ Ю.М.БІЛОКОНЯ

**РОЗДІЛ «ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО
ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА»
(ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ)
У СКЛАДІ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ М. БАХМАЧ
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Передмова

Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» регулюються відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування місцевого.

В даній роботі документом державного планування місцевого рівня, на який поширюється дія Закону є проект «Генеральний план м. Бахмач Чернігівської області»¹.

Звітом про стратегічну екологічну оцінку для проектів містобудівної документації є розділ «Охорона навколишнього природного середовища», який має відповідати вимогам частини другої статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Розділ «Охорона навколишнього природного середовища» (звіт про стратегічну екологічну оцінку) розроблений в архітектурно-планувальній майстерні №3 (керівник – Маслова М.О.) та інженерно-планувальному відділі (керівник – Головань О.В.) авторським колективом у складі:

Головний архітектор проекту	М.О. Маслова
Головний інженер проектів	В.Г. Муха
Головний фахівець	Л.В. Дубневич
Начальник групи	Н.П. Кравченко
Архітектор 3 категорії	О.О. Зубок

Розділ 1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Генеральний план м. Бахмач розроблений ДП «ДІПРОМІСТО» на замовлення Бахмацької селищної ради Чернігівської області згідно договору №758-01-2018 від 19.10.2018р.

Підставою для розробки проекту є:

- рішення шістдесят сьомої сесії Бахмацької міської ради шостого скликання Чернігівської області від 03.04.2015р. «Про розроблення Генерального плану міста Бахмача»;
- рішення сорок четвертої сесії Бахмацької міської ради сьомого скликання Чернігівської області від 29.08.2018р. «Про коригування проекту Генерального плану міста Бахмача»;

¹ Відповідно до Закону України "Про містобудівну діяльність" (ст. 16 – планування територій на місцевому рівні).

- лист Бахмацької міської ради Чернігівської області від 12.09.2018р. №03-21/2054;
- завдання з додатками на розроблення проекту генерального плану, затверджене міським головою.

Згідно з завданням на розроблення проекту генерального плану м. Бахмач проектними пропозиціями визначені напрямки і межі територіального розвитку населеного пункту, функціональне призначення територій, принципи рішення щодо розміщення об'єктів обслуговування, розвитку транспорту та вуличної мережі, пропозиції щодо інженерної підготовки та захисту території, інженерному обладнанню території, заходи по охороні навколишнього середовища, інженерно-технічні заходи цивільного захисту.

Дана містобудівна документація відповідно змісту і рівня деталізації має соціальне спрямування направлене на формування комфортного середовища проживання, подальшого розвитку інженерних мереж і комунікацій і прямої дії щодо погіршення екологічного стану території міста не створює. При розробці даного розділу враховані вимоги та пропозиції що надавались:

- завдання з додатками на розроблення проекту генерального плану, затверджене міським головою.
- Департаментом екології та природних ресурсів Чернігівської ОДА (17.09.2019 р, № 06-10/2612);
- Управлінням охорони здоров'я Чернігівської ОДА (20.09.2019р, №04-08/4682);
- Департаментом житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури (15.07.2016 р, № 08-08/1426);
- Службою автомобільних доріг у Чернігівській області (20.07.2016р, № 106/1433/05);
- Деснянським басейновим управлінням водних ресурсів (19.07.2016р, № 03-01/134-06).

Розширений розділ за складом та змістом виконано із урахуванням дії:

- Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку" (ст. 11, пункт 3), що визначено у оприлюдненій "Заяві про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки до проекту генерального плану м. Бахмач";
- Методичних рекомендаціях із здійснення СЕО документів державного планування (наказ Мінекології № 296 від 10.08.2018 р.);
- ДСТУ – НББ. 1.1-2010 «Охорона навколишнього природного середовища у складі містобудівної документації – Склад та вимоги», (п. 5.3 – Генеральний план населеного пункту);
- ДСП 173 – 96 «Державні санітарні правила планування та забудова населених пунктів»;
- ДБН Б. 2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;

- ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій території».

Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

Місцезоположення, рельєф

Місто Бахмач, площею в адміністративних межах 1995,0га (перспектива – 2131,0га), та існуючим населенням 18,4 тис. осіб (перспективне – 20,5 тис. чол.), розташоване в межах Північної лісостепової області Дніпровської терасової рівнини Бахмацько-Ніжинського фізико-географічного району. В ландшафтній структурі території переважають слабо дреновані поверхні долинно-терасових місцевостей. Домінуючим є озерно-алювіальний низинний рельєф зі складним співіснуванням давньоалювіальних заболочених низин, прохідних долин, озерних западин, які перетворились в болота.

Абсолютні відмітки поверхні в межах міста становлять 120,0-140,0 метрів, південніше міста – до 160,0 метрів.

Висновки. Відсутність локальних рельєфних понижень виключає замкнутість просторів та не ускладнює аерацію території. Досить спокійний характер рельєфу не створює прямої негативної дії щодо стану здоров'я населення та не ускладнює її загальний екологічний стан.

Кліматичні умови

Клімат території помірно континентальний, достатньо вологий, з тривалою не холодною зимою та теплим літом.

Нижче наведена коротка характеристика кліматичних умов за середніми даними багаторічних спостережень на МС "Конотоп" (144,0 мБС) із урахуванням вимог ДСТУ НБВ. 1.1-27:2010 "Будівельна кліматологія".

Температура повітря, Т°С	6,3°
Абсолютна максимальна температура, Т°С	+ 37
- /- мінімальна температура, Т°С	мінус 36°
Глибина промерзання ґрунту (середня)	93,0 см
Тривалість безморозного періоду	161 день
Тривалість опалювального періоду	193 дні
Розрахункові температури:	
- найбільш холодної 5-денки	мінус 23°
- опалювального періоду	мінус 2,2°
Відносна вологість	78 %
Кількість опадів	540-650 мм
Висота снігового покриву	18-32 см
Швидкість вітру	4,1 м/с
Домінуючі вітри та їх повторюваність	Зх. - 14,2%
	Пд.Сх - 14%
	Пн.Зх - 13,6%

Найбільші вітри, можливі:

- щорічно	20 м/с
- 1 раз за 5-10 років	23-24 м/с
- - / - 15-20 років	24-25 м/с

Несприятливі атмосферні явища -
середня/найбільша кількість днів з:

туманами	53 / 83
заметілями	26 / 49
грозами	29 / 47

На основі комплексного аналізу кліматичних параметрів та згідно архітектурно-будівельного кліматичного районування України, територія віднесена до I архітектурно-будівельного району (Північно-Західний).

В плані кліматичної характеристики необхідно звернути увагу на можливі прояви несприятливих атмосферних явищ, що можуть спричиняти метеорологічні ризики в тому числі і на стан здоров'я населення.

Тумани. Найбільш часто тумани проявляються в холодну пору року з середньою тривалістю до 4 годин. При цьому обмежується дальність видимості, модульні значення якої можуть складати 200-250 метрів. Дані характеристики важливі при проектуванні вуличної мережі, транспортних розв'язок.

Щодо стану здоров'я населення вони не є критичними враховуючи, що планувальною організацією передбачається виключення замкнутих просторів щодо аерації території.

Град. Це рідкісне атмосферне явище, що не перевищує прояву 1,5 днів/рік. Середня тривалість граду становить 3 – 6 хвилин. Прояв даного явища може привести до значних матеріальних збитків зеленому господарству.

Враховуючи коротку плинність прояву даного фактору, прямої дії щодо стану здоров'я населення даний фактор не створює.

Ожеледиця. Аналіз сильних випадків ожеледі в Україні показав, що дана територія відноситься до 4 району небезпеки, де переважають слабкі прояви даного фактору, але 1 раз/10 років дане явище в місцевих умовах отримує прояв, що може призвести до руйнування легких металевих конструкцій, ліній електропередач (пориви), та зелених насаджень.

В умовах спокійного рельєфу, та планувальної організації території підвищені ризики прояву травматизму оцінюються як мінімальні.

Інсоляція. Відповідно до архітектурно-будівельного кліматичного районування територія, що розглядається відноситься до I району, який характеризується сприятливими кліматичними умовами для проживання.

З метою дотримання вимог щодо інсоляції будинків та споруд, вирішується шляхом упорядкування планувальної структури внутрішніх квартальних просторів, з дотриманням вимог по зелених насадженнях при розробленні проекту стадії "Генеральний план".

Висновки. В цілому, кліматичні умови щодо планувальної організації території міста сприятливі для містобудівної діяльності. Прямого впливу на стан здоров'я населення не здійснюється. Містобудівні обмеження по даному фактору відсутні.

Гідрологічні особливості

Територія району слабо дронується річками Сейм, Остер, Борзенка. Густота річкової мережі невелика – 0,15 км/км². Власне територію міста з північного та південного заходу оконтурюють і слабо дрнують малі річки - Борзенка та Бахмачка – протяжністю в межах міста відповідно 5,0 км та 7,0 км. В період повеней річки розливаються, що зумовлює підняття рівня ґрунтових вод та затоплення/підтоплення заплавлених територій.

Оскільки ці річки не відносяться до водотоків, для яких необхідне визначення зон можливого максимального затоплення, проекти з розрахунками їх паводкових рівнів не розроблялись (дані Борзнянського МУВГ – 14.09.2016р.). За об'єктами аналогами, у весняно-осінній період орієнтовні рівні підняття не перевищують 1,0 метра від їх урізу. Русла малих річок не мають суцільного водотоку, місцями пересохлі та заросли чагарниковою рослинністю, потребують розчищення.

Гідрографічну мережу території доповнює колекторно-дренажна мережа (переважно невідпорядкована) меліоративної системи. В межах міста є 2 озера загальною площею 5,5 га.

Проектне рішення розглядає дані водні об'єкти як складову екологічного каркасу міста. Система інженерно-ландшафтного впорядкування передбачає їх облаштування з можливістю широкого рекреаційного використання. Організація та ландшафтне упорядкування нормативних прибережних захисних смуг буде сприяти організації водно-зеленої зони міста.

За існуючим станом спеціалізований проект землеустрою щодо визначення меж прибережних захисних смуг водних об'єктів в межах міста не розроблявся.

Висновки. Враховуючи вище викладене у проекті надаються графічні пропозиції (Схема проектних планувальних обмежень, М 1:10000) щодо подальшого визначення меж ПЗС малих водотоків при розробленні спеціалізованого проекту землеустрою із урахуванням забудови що склалася, приватної власності по земельних ділянках, та повноважень Міської ради у галузі земельних відносин відповідно ст. 12 Земельного Кодексу України.

Дане рішення направлене на формування екологічної стабільності території, перспективи розвитку природоохоронних територій та регульованої рекреаційної діяльності, що позитивно впливає на формування здорового середовища проживання.

Геотектонічні та геологічні умови території. Мінерально-сировинні ресурси

В геоструктурному відношенні територія розташована на бортовому схилі Дніпровсько-Донецької западини з характерним глибоким заляганням

кристалічного фундаменту (понад 1000,0 м) і потужною товщею осадових відкладів.

У відповідності з геолітологічною основою території, мінерально-сировинні ресурси представлені корисними копалинами осадових відкладів: - на південно-східній околиці міста розташоване Бахмацьке родовище цегельно-черепичної сировини – лесовидний суглинок і жовто-бура глина, запаси яких підраховані (не затверджені) по кат.С₁ – 1217,0 тис.м³ і С₂ – 697,0 тис.м³.

У зв'язку з припиненням виробничого процесу на Бахмацькому заводоуправлінні цегельних заводів, родовище протягом останніх років не розробляється, але є промислово значимим, сировина його придатна для виготовлення цегли марки "Ц-75", але будівництво цегельного заводу, розташованого поряд з родовищем було припинене в 1993 році.

Висновки. Враховуючи існуючий дефіцит будівельних матеріалів і постійне зростання їх вартості, слід провести оцінку існуючих запасів будівельної сировини на прилеглих територіях та розширити пошуки мінерально-сировинних ресурсів цього виду. Оглядова характеристика родовища корисних копалин має значення в плані подальшого залучення інвестицій та створення нових робочих місць за умови відновлення роботи цегельного заводу.

Гідрогеологічні умови та особливості водозабезпечення території

Територія міста знаходиться в регіоні, забезпеченому водними ресурсами в достатній мірі.

В гідрогеологічному відношенні місто знаходиться в межах Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну. Прісні підземні води приурочені до осадових четвертинних, неогенових, палеогенових, верхньо- та нижньокрейдяних відкладів.

Для водозабезпечення експлуатується Бахмацьке родовище прісних підземних вод, балансові експлуатаційні запаси яких затверджені у кількості 19,5 тис. м³/добу (УТКЗ прот. № 3905, 1978 р.) та задовольняють потребу міста у питній воді на перспективу.

На даний час комунальними підприємствами міста експлуатуються дві глибинні артезіанські свердловини нижньокрейдяного водоносного горизонту. Для забезпечення населення міста якісною питною водою назріла необхідність в будівництві нової глибинної свердловини (Програма економічного і соціального розвитку міста Бахмача). Частина жителів садибної забудови користується водою із шахтних колодязів.

Водні ресурси питного призначення в Бахмацькому районі представлені:

- прогнозні ресурси - 208,6 млн. м³/рік;
- затверджені експлуатаційні – 8,4 млн. м³/рік.

Висновки. Гідрогеологічні особливості території (підземні питні води) нижньокрейдяного водоносного горизонту не обмежені для розвитку централізованого водопостачання. Води гідрокарбонатні кальцієво-

магнієвого складу. Відносяться до прісних, м'які. Мінералізація не перевищує 0,3 - 0,9 г/дм³: Дебіти свердловин від 0,3 до 1,0 м³/секунду. Для широкого централізованого водопостачання не обмежені. Негативної дії на стан здоров'я населення не створюють. Перспективними ділянками можуть слугувати підрусліві води надзаплавних річкових терас. Проектом передбачається повне забезпечення міста централізованим водопостачанням.

Грунтовий покрив та рослинність, зелені насадження.

Складна геоморфологія місцевості обумовила пістрявість ґрунтового покриву та складність господарського використання земель. Домінують терасові мало дреновані рівнини. В агроґрунтовому відношенні переважають легко суглинисті чорноземи опідзолені, здебільшого оглеєні, на лесовидних породах, в комплексі з чорноземно-лучними та чорноземи малогумусні, що сформувались на більш дренованих горбисто-хвилястих підвищеннях, в комплексі з лучно-чорноземними осолоділими ґрунтами..

Заплавні території зайняті торфово- і мулувато-глеєвими ґрунтами та торфовищами низинними.

Загалом родючість ґрунтів невисока через малогумусність, оглеєність та підвищену кислотність, місцями засоленість, що обумовлює їх погіршений водно-повітряний режим та несприятливі фізико-хімічні властивості.

Зелені насадження загального користування в місті представлені 2 парками та сквером. Згідно Програми економічного і соціального розвитку міста Бахмача, в місті проводяться роботи з озеленення та благоустрою території (сквер по вул. Соборності). В межах зелених насаджень загального користування охорона паркової флори та фауни проводиться їх балансовими утримувачами.

Висновки *Наявні ґрунти відносяться до категорії нижче середньої цінності і не передбачаються для товарного с/г використання.*

В плані озеленення сельбищних територій потребують проведення помірних агротехнологічних заходів щодо посадкового матеріалу, заміни до 20 % лункових наповнень із послідуною їх підкормкою.

Техногенний вплив на ґрунтовий покрив буде здійснюватись відповідно затвердженого генерального плану. Погіршення екологічного стану наявного ґрунтового покриву не передбачається. Для ландшафтного благоустрою та озеленення дані ґрунти придатні без обмежень.

Інженерно-геологічні умови освоєння території

Відповідно "Схеми інженерно-геологічного районування України" територія міста відноситься до підвищеної складності будівельних умов освоєння.

Підземні води по відношенню до бетонів мають сульфатну агресивність. Ґрунтові умови характеризуються I типом просідання з можливим проявом II типу.

В плані сейсмічної характеристики відповідно ДБН В.1.1-12:2014 “Будівництво в сейсмічних районах України”, територія міста Бахмач відповідно карт ОСР – “А; В”, відноситься до не сейсмічної зони; відповідно карти “С”, відноситься до сейсмічної зони, 6 - балів.

Основним інженерно-геологічним ускладненням щодо освоєння території є природне підтоплення (з рівнем ґрунтових вод вище 2,5-3,0 м) з масивами заболоченостей (вище 0,5 метрів від поверхні), поширене на заплавах річок Борзенка і Бахмачка та ділянках пониженого рельєфу. Річки практично не мають постійного природного річкового потоку.

Ситуація ускладнюється причинами техногенного підтоплення - наявністю та незадовільним станом мережі осушувальної системи, відсутністю централізованих систем водовідведення на забудованих та освоюваних територіях, забудовою підтоплених територій та порушенням умов стоку поверхневих вод, ліквідацією природних дренажних систем (замулення русел річок, балок, тимчасових водотоків тощо).

Згідно Програмами економічного і соціального розвитку міста, виконуються заходи з благоустрою, в тому числі запобігання та ліквідації наслідків підтоплення. Частково виконано роботи по розчищенню притоки р. Борзенка в селі Бахмач-1.

На даний час для оздоровлення території та відродження річок розроблено “Районну цільову програму водного господарства на період до 2021 року на території Бахмацького району” (затверджена рішенням р/ради 11.04.2014р.). В проекті передбачено здійснення конкретних заходів для запобігання та ліквідації наслідків підтоплення (розділ “Інженерна підготовка та захист території”).

За умов складності освоєння території, в межах міста виділяються:

- території сприятливі для будівництва – 50 %. Це території водороздільного плато і надзаплавних терас. Ухили поверхні 0,5-8,0%. Ґрунтові води залягають на глибинах більше 5,0 м. Літологія ґрунтів представлена лесовидними суглинками потужністю 10,0-50,0 метрів. Розрахункові навантаження на опору ґрунтів 2,0-2,5 кг/см²

- території малосприятливі для будівництва – 30 %. Представлені схилами долин, річок, балок з ухилами поверхні 8%. Ґрунтові води залягають на глибинах 2,5-3,0 метрів від поверхні. Розрахункові навантаження опору ґрунтів – 1,5 кг/см². Освоєння даних територій потребує проведення комплексу заходів по пониженню рівня ґрунтових вод та інженерній підготовці територій.

- території не сприятливі для будівництва – 20 %. Представлені підтопленими і заболоченими територіями, техногенно-порушеними ділянками.

Висновки. В умовах міста Бахмач, будівельне освоєння територій потребує подальшого проведення складного комплексу інженерної підготовки щодо пониження рівня ґрунтових вод. Вартість визначених заходів орієнтовно зростає на 15-20 %.. У генеральному плані, ризики щодо

освоєння нових ділянок забудови упереджуються комплексом гідротехнічних заходів. Визначені заходи направлені на екологічне оздоровлення міського середовища та його вплив на стан здоров'я населення

Стан атмосферного повітря.

За метеорологічними умовами місто відноситься до територій з підвищеним потенціалом забруднення атмосферного повітря та несприятливими умовами розсіювання промислових викидів – 9,0 % на рік штильові погоди (Районування України за потенціалом забруднення).

За даними Департаменту екології та природних ресурсів Чернігівської ОДА, екологічна ситуація на території міста та району за період 2010-2019 років залишалась відносно стабільною з помірними викидами в повітря від стаціонарних джерел, про що свідчать дані динаміки викидів за останні роки. Стаціонарні пости спостереження за станом повітря в місті відсутні.

Динаміка викидів забруднюючих речовин (найпоширеніших) в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Бахмацькому районі наступна (тис. т): 2010 р. – 1,9; 2013 р. – 1,7; 2015 р. – 1,6; 2019 р. – 1,4. Найбільші обсяги викидів мають підприємства енергетики, сільського господарства. Основною причиною є високий рівень зносу основних фондів, низький рівень використання виробничих потужностей та недостатній рівень забезпечення їх очисними установками.

Максимально разова концентрація забруднюючих речовин в повітрі міста становить (мг/м³): пилу – 0,36; сірчистого ангідриду - < 0,04; діоксиду азоту – 0,05, що значно нижче ГДК. Показники оксиду вуглецю – 4,5 є значно вищими допустимих, що пояснюється високим рівнем автомобілізації (200 одиниць/1000 жителів).

Найбільші рівні шкідливих впливів сконцентровані в межах санітарно-захисних зон виробничих об'єктів та їх джерел викидів (див. Схему планувальних обмежень).

Суттєвим доповненням до стаціонарних виробничих джерел є викиди пересувних джерел, інфраструктуру яких представляють автомобільні дороги державного (Кіпті – Глухів – Бачівськ) і місцевого значення. Магістральна вулична мережа міста навантажена міськими та транзитними транспортними потоками, що направлені до залізничної станції Бахмач – крупного залізничного вузла Південно-Західної залізниці.

Частка викидів автотранспорту по району вдвічі перевищує загальний об'єм викидів і протягом останніх років становить біля 3,0 тис. тон/рік.

Найбільші екологічні навантаження отримують центральні території та промислові зони міста, через які проходить транзитний транспорт - вулиці Батуринська, Чернігівська, Соборності, Шевченка, Хмельницького, Тиницька.

До навантажень основних доріг приєднуються потоки автодоріг місцевого значення. Ситуація ускладнюється невідповідним технічним

станом та параметрами доріг, значним терміном експлуатації дорожнього покриття.

Як видно зі "Схеми існуючих планувальних обмежень" в місті сформувались екологічно напружені райони, розташовані вздовж залізниці та під'їзних колій.

Проектом генплану передбачається оздоровлення повітряного басейну в результаті винесення транзитного транспорту за межі міста шляхом будівництва обхідних автодороги та залізниці на південній околиці міста, запровадження радикальних екологічних змін в структурі виробничо-господарського комплексу міста, пере профілізації, або винесення екологічно шкідливих об'єктів за межі впливу на житлово-громадську забудову (бійня, птахоферма).

Висновки. Враховуючи відсутність значної промислово-виробничої діяльності в межах міської ради, стан повітря характеризується як умовно-задовільний. Для поліпшення стану повітря магістральні вулиці міста передбачаються до переведення їх в категорію житлових, із виключенням проходження транзитного транспорту. Передбачається формування південного автомобільного та залізничного транспортного обходу міста.

Із урахуванням проектних рішень щодо розвитку житлової та громадської забудови, об'єктів соціального призначення, благоустрою та озеленення, погіршення існуючого екологічного стану території, що проектується та негативного впливу на здоров'я населення - не передбачається.

Стан водного басейну.

У сфері водокористування в місті задіяні підземні, та поверхневі води. Рівень централізованого водозабезпечення та водовідведення є низьким і охоплює відповідно 47% та 31% території. Проведення всіх необхідних заходів по водопостачанню та водовідведенню споживачів міста здійснює КП "Бахмач-водсервіс".

Основним джерелом для забезпечення питних потреб населення міста, є підземні води Бахмацького родовища прісних підземних вод, балансові запаси якого задовольняють потребу міста у питній воді на перспективу.

В місті наявні 2 свердловини господарсько-питного призначення, які за даними управління з НС знаходяться в задовільному стані, та 2 відомчі свердловини:

- Бахмацька №8 та №11, глибинні - 1 км на схід від міста;
- свердловина відомча "Бахмач-пасажирський" Конотопського БМЕУ-5 – вул. Конотопська;
- свердловина відомча "Бахмач-Київський" Конотопського БМЕУ-5 – вул. Київська

Проект зон санітарної охорони водозаборів не розроблявся. Перший пояс ЗСО - зона суворого режиму (30 м) – витриманий в межах комунальних територій.

Якість питної води постійно контролюється санітарними службами міста. Води відповідають вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 "Вода питна придатна для споживання людиною".

Проблемами в сфері охорони та раціонального використання водних ресурсів є застарілий стан каналізаційних очисних споруд - ОС КП "Бахмачводсервіс", ТОВ "Бахмачконсервмолоко" та ТОВ "Бахмачм'ясо", стоки яких відводяться в р. Борзенку.

Міські каналізаційні ОС проектною продуктивністю 2,2 тис. м³/добу розташовані поза межами впливу на житлову забудову міста (за 6,5 км у північно-східному напрямку від міста) – СЗЗ=200 метрів, витримана. Стічні води після повної біоочистки скидаються у р. Парасючка, притоку р.Борзенка.

Для покращення водовідведення, проектом пропонується реалізація раніше розроблених проектів "Реконструкція очисних споруд міста Бахмача" та "Будівництво водозабору підземних вод для водопостачання міста Бахмача".

В цілому наявна система господарсько-питного водопостачання міста потребує реконструкції та модернізації. Налагодження ефективного каналізування господарсько-побутових та поверхневих стоків, з охопленням всієї садибної забудови, передбачено проектом генплану.

На даному етапі виконуються водоохоронні заходи, зокрема виконано роботи по розчищенню притоки р. Борзенка в селі Бахмач-1 (4 черга).

Проект прибережних захисних смуг водотоків та водойм не розроблявся і межі, відповідно, не установлювались (на схемі Проектних планувальних обмежень відображені нормативні ПЗС, згідно ВКУ, ст.88). З метою покращення екологічної ситуації на прибережних територіях та оздоровлення водних акваторій необхідне розроблення проекту землеустрою ПЗС з винесенням в натуру їх меж та регламентацією режиму використання територій.

Висновки. *За існуючим станом, екологічний стан водного басейну – не задовільний. Деякі відхилення від нормативних показників пов'язані із природними особливостями території, відсутністю широкого розвитку зливової каналізації та організації відведення поверхневого стоку. Подальше вирішення даного питання базується на 100% охоплення території міста системою водопостачання, каналізування, визначеними гідротехнічними заходами та розвитком нових мереж дощової каналізації до 19,3 км, будівництвом 3 локальних очисних споруд. За умови повної реалізації проектних рішень, очікується покращення екологічного стану водних об'єктів. У перспективі, даний фактор прямої негативної дії на екологічний стан території міста та здоров'я населення - не створює.*

Стан ґрунтів. Відходи.

За даними аналізу фондових матеріалів щодо геохімічного стану, в межах міста виявлені території різного ступеня забрудненості.

Природний ґрунтовий покрив в межах садибної забудови характеризується як задовільний. Наявні меліоровані ділянки заплав потребують технічної реконструкції гідротехнічних систем. До техногенно порушених територій відноситься також ділянка кар'єру колишнього цегельно-черепичного заводу, що розташована в східній частині міста.

Актуальною є проблема безпечного поводження із твердими побутовими відходами, річний обсяг накопичення яких складає 4,3 тис. тон/рік. Видалення та захоронення ТПВ (згідно Паспорту ризику виникнення НС техногенного та природного характеру на території Бахмацького району) проводиться на звалищі (паспортизоване), що розташоване в урочищі "Кунделі" в межах Курінської сільської ради. Площа звалища - 6,26 га; обсяг проведеного захоронення 98,7 тис. тон. Санітарно - захисна зона витримана, 500 метрів.

Згідно з "Програмою реформування і розвитку житлово-комунального господарства Чернігівської області" в місті передбачається проведення заходів у сфері поводження з побутовими відходами:

- будівництво нового полігону ТПВ в м. Бахмач;
- створення міні-заводу по переробці ТПВ (с. Курінь Бахмацького району);
- оновлення парку сміттєзбиральних машин;
- оновлення контейнерного господарства та облаштування контейнерних майданчиків.

Відповідно проектних рішень, на першому етапі, передбачається інженерно-санітарне облаштування існуючого звалища по категорії "полігон". Надалі, для організації роздільного збору ТПВ передбачається поряд з існуючим полігоном (в межах його СЗЗ) розміщення сміттєсортувального підприємства, а для відходів, що не підлягають переробці, резервування додаткової ділянки захоронення площею до 2,0 га. В межах міста, діючі худобомогильники відсутні.

Об'єктами екологічного впливу є також 12 міських кладовищ: 6 діючих, та 6 закритих. Ще два кладовища, одне з яких діюче (в районі вул. Г. Сковороди) розташовані за межами міста, але в безпосередній близькості до нього. На розрахунковий етап генерального плану всі кладовища, крім існуючого (по вул. Г. Барвінок), передбачаються до закриття. Проектом передбачається організація нового кладовища на східній околиці міста (продовження вул. Тиницької).

Висновки. В подальшому у разі не вирішення даного питання його дія може мати опосередкований негативний вплив на екологічний стан території міста, та здоров'я населення. Невідкладно потребує свого вирішення питання поводження із ТПВ. На першому етапі, необхідно

розробити "Схему санітарного очищення міста", із визначенням нормативних потреб у резервуванні додаткових територій щодо розміщення сміттєпереробного підприємства відповідно технології утилізації та захоронення.

Окрім того, для упередження забруднення ґрунтів ветеринарними біологічними відходами, доцільно передбачити організацію утилізаційних пересувних забійних пунктів комунального або комерційного призначення.

Для вирішення питання поводження із будівельними відходами доцільно організувати комплекс по їх переробці із повторним використанням в межах території існуючого полігону.

Питання поводження із промисловими відходами повинно реалізовуватись в межах виробничої діяльності підприємств по їх створенню.

Враховуючи, що в межах міста наявні великі площі садибної забудови із садовими насадженнями, необхідно дотримуватись вимог по контролю застосування хімічних засобів захисту насаджень щодо контролю та періодичності обробітку, дозування, та попереджень про їх застосування (прямий вплив на формування водного поверхневого стоку).

За умови реалізації проектних рішень щодо поводження із відходами, очікується пом'якшення впливу даного фактору на довкілля та стан здоров'я населення.

Акустична ситуація.

Джерелом шуму в місті є розвинута транспортна інфраструктура автодоріг та залізниці.

Шум та додаткові навантаження на довкілля міста спричиняє транзитний транспорт. Ситуація погіршується застарілими технічними параметрами та станом покриття вуличної мережі.

Обстеження інтенсивності руху автотранспорту не проводилось. Тому, від найбільш напружених магістралей загальною протяжністю 55,0 км, вулиці: Батуринська, Чернигівська, Соборності, Хмельницького, Шевченка, Даньківська, Тиницька, обмеження від акустичного впливу визначені параметрами розриву 25,0 метрів. Дані обмеження враховані шляхом озеленення придорожніх смуг, розміщення в їх межах комунально-складських зон та гаражів.

В межах м. Бахмач розташований значний залізничний вузол Південно-західної залізниці. З заходу на схід через місто проходить ділянка двоколіїної електрифікованої залізничної магістралі Київ – Ніжин – Бахмач – Конотоп з інтенсивним рухом поїздів за добу - 74 пари, з них пасажирські - 37, вантажні - 37.

Зон акустичного впливу залізниці визначаються діючим ДСП 173-96 (п.5.20), санітарними розривами 100 метрів від основних колій, та 50 метрами від під'їзних ліній до межі житлової забудови.

На перспективу пропонується ліквідація малофункціональних під'їзних колій. В межах впливу залізниці передбачається формування комунально-

складської території, та створення шумозахисних екранів в межах проходження існуючої житлової забудови.

Висновки. Емпіричні розрахунки рівнів акустичного забруднення від діяльності автотранспорту знаходяться в межах до 25 метрів від лінії руху. Проектними рішеннями дані обмеження враховуються. Передбачається широка модернізація транспортної схеми міста. Для першої лінії забудови магістральних вулиць рекомендується застосування шумозахисних будівельних матеріалів, віконних блоків. Із урахуванням планувальних рішень, прояв даного фактору на стан здоров'я населення, мало прогнозований.

Територіальні розриви від ліній залізничного транспорту становлять 100 - 50 метрів. Дані параметри є постійною величиною і залишаться такими на перспективу. Проектним рішенням (в межах смуги відводу залізниці) передбачається формування комунально-складських територій, що виконують функцію шумозахисного екрану. Прояв даного фактору, прямої дії на стан здоров'я населення не створює.

Радіаційна ситуація, електромагнітні поля.

Згідно постанови КМ України № 106 від 23. 07. 1991 р. і № 600 від 29.08. 1994 місто Бахмач не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Рівні гама-фону становлять 12-14 мкр/год, щільність забруднення ґрунту цезієм₁₃₇ < 1 кк/км². За результатами вимірів концентрації природної радіоактивності радону₂₂₂ на об'єктах забудови та реконструкції, випадків перевищення допустимих значень (50 Бк/м³) не зафіксовано. По даному фактору система планувальних обмежень відсутня.

Із джерел електромагнітних впливів в місті наявні ЛЕП напругою 110 кВ, 35 кВ, охоронні зони яких 10-20 метрів, витримані. Розміщення нових ділянок забудови виконано з урахуванням їх технічних коридорів і охоронних зон.

Місця розташування електронних засобів стільникового зв'язку узгоджуються санітарними службами, і не потребують встановлення санітарно-захисних зон.

Висновки. При проведенні будівельних робіт необхідно керуватись вимогами щодо використання будівельних матеріалів на їх радіаційну безпечність відповідно ОСП - 72/87 і НРБ - 76/87. За існуючим станом, даний фактор прямої дії на стан здоров'я населення не створює. По ділянкам нової забудови необхідно дотримуватись вимог щодо технічних коридорів, санітарних розривів 10-20 метрів. Планувальні обмеження по даному фактору, відсутні.

Озеленені території, флора та фауна.

Міські озеленені території загального користування представлені міськими парками по вул. Богдана Хмельницького, вул. Шевченко, сквером по вул. Соборності. Загальна площа існуючих озелених територій загального користування, складає 22,4 га. Забезпеченість населення зеленими

насадженнями цієї категорії становить 12,17 м²/чол., що складає 110% від нормативної потреби.

Крім цього, в межах міста знаходиться понад 240 га не впорядкованих зелених насаджень та близько 50 га лісових насаджень.

Відповідно до вимог ДБН Б.2.2-12/2019 (таблиця 8.1) норматив озелених територій загального користування для міста Бахмач становить 11 м²/чол. (із урахуванням екологічної складової). На перспективу потреба в зелених насадженнях загального користування загальноміського значення складе 22,6га.

Проектом передбачається організація ландшафтного парку в південній частині міста площею 61,0га. Крім цього, додатково передбачено формування парків та скверів на основі існуючих неупорядкованих зелених насаджень, лісових насаджень, городів та вільних ділянок в районах нової житлової забудови, а також в межах кварталів, що склалися, площею близько 72,0 га. Зелені насадження загального користування передбачені в усіх п'яти планувальних утвореннях міста.

Всього в межах міста генеральним планом намічено формування озелених територій загального користування площею майже 133,0 га, що значно перевищує нормативну потребу. Таким чином, з урахуванням існуючих, площа зелених насаджень загального користування на розрахунковий етап реалізації генерального плану становитиме понад 155,0га. Забезпеченість населення міста зеленими насадженнями загального користування зросте до 75,6 м²/чол., що вище нормативного забезпечення у 6,9 рази.

Окрім того, при проведенні забудови, реконструкції та благоустрою території проектом передбачається, організація зелених насаджень обмеженого користування на території установ обслуговування та інших об'єктів, а також зелених насаджень спеціального призначення вздовж вулиць, проїздів і тротуарів та благоустрій і озеленення територій санітарно-захисних зон.

Охорона флори.

Відповідно до геоботанічного районування України, територія міста Бахмач входить до Східно-Європейської провінції Поліського лівобережного округу дубово-соснових, липово-дубово-соснових лісів, заплавних луків та евтрофних боліт. В межах даного округу підлягають охороні визначені для Чернігівської області види рослин та грибів (їх перелік наведений у додатках) внесені:

- Червоної книги України – 84 види;
- Бернської конвенції – 8 видів;
- CITES "Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення" – 24 види;
- Європейського червоного списку – 5 видів;
- МСОП "Міжнародний союз охорони природи" – 2 види.

Згідно з даною класифікацією у разі їх виявлення, визначені види флори підлягають особливій охороні.

В межах міста, охорона флори здійснюється балансоутримувачами паркових та лісових насаджень, що представлені:

- зеленими насадженнями загального користування – 155,1га;
- лісовими насадженнями – 30,8га;
- колективними садами – 2,0га.

Враховуючи, що паркові насадження представлені загальнопоширеними лісовими культурами, за умови проведення реконструкції парків та скверів, необхідно витримувати вимоги щодо оновлення дендрологічного складу насаджень із урахуванням ґрунтових умов, ландшафтних особливостей, та фіто санітарних вимог (ДСП 173-96, п.6.3). Дендрологічний асортимент насаджень повинен відповідати вимогам "Нормам проектування зелених насаджень міст в різних природних зонах України" (РБН 183 – 76). Виявленні рідкі представники флори та їх ареали, підлягають контролю, охороні та науковому вивченню.

Охорона фауни.

Відповідно до зоогеографічного районування України Чернігівська область відноситься до лісостепової провінції лівобережжя Дніпра Голарктичної області Європейської підобласті. В межах даної провінції підлягають охороні (перелік наведений у додатках) визначені для Чернігівської області представники фауни:

- Червоної книги України – 161 вид;
- Бернської конвенції – 390 видів;
- CITES "Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення" – 65 видів;
- CMS "Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин" – 145 видів;
- AEWA "Угоді про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів" – 87 видів;
- EUROBATS "Угоді про збереження кажанів у Європі" – 11 видів;
- Європейського червоного списку – 49 видів;
- МСОП "Міжнародного союзу охорони природи" – 23 види.

Згідно з даною класифікацією у разі їх виявлення, визначені види фауни підлягають особливій охороні.

В межах міста, охорона фауни здійснюється балансоутримувачами паркових та лісових насаджень загальною площею 187,9га, що є середовищем можливого існування рідких представників фауни. Їх охорона проводиться виключно розвитком місць гніздування-ремізів, дуплянок та годівниць, відповідно визначених біотехнічних заходів (в основному для розвитку орнітофауни).

Прилеглі до міста ділянки лісів ДЛФ (Бахмацьке лісництво) використовується для потреб мисливського господарства районною

організацією УТМР. Полювання має аматорський характер. Основними видами мисливської фауни в лісових угіддях є : копитні – кабан, козуля; хутрянні – заєць русак, лисиця, вовк, єнотовидний собака; пернаті – голуб, фазан, сіра куріпка. Відстріл мисливської фауни ведеться виключно за ліцензіями та відстрільними картками.

Висновки. Місто має потужний природно-ландшафтний потенціал, який використовується вкрай обмежено (ДБН Б.2.2-12:2019, п.8.2.1). Для досягнення нормативу – $11,0 \text{ м}^2 / \text{особу}$ (ДБН Б.2.2-12:2019, табл. 8.1; примітка, 2) площа зелених насаджень загального користування по місту складає 22,4 га. З розрахунку перспективного населення 10,5 тис. чол. нормативна площа зелених насаджень повинна складати 22,6га. Генеральним планом передбачається створення нових зелених насаджень на площі 133,0га, що більше нормативного забезпечення у 6,9 рази.

Окрім того, нові ділянки житлової забудови повинні мати нормативне забезпечення зелених насаджень обмеженого користування з розрахунку $6 \text{ м}^2 / \text{особу}$, що враховується при послідовному проектуванні стадії - " ДПТ". Таким чином, в проекті загальна система балансу міських зелених насаджень загального користування витримується. В системі озеленених територій намічається забезпечення відносної рівномірності розташування зелених масивів загального користування та їх пішохідної доступності: для міських парків – 3,0 км, парків планувальних районів – 1 км. В межах озеленених територій (в разі виявлення) проводиться охорона надзвичайно рідких видів флори та фауни визначеної Червоними книгами та міжнародними конвенціями щодо визначеного реєстру для Чернігівської області. Подальша реалізація рішень містобудівної документації виконує головну екостабілізуючу функцію міського середовища та має прямий позитивний вплив на загальний стан здоров'я міського населення.

Природно-заповідний фонд. Екологічна мережа.

В межах міста об'єкти ПЗФ відсутні. Із урахуванням можливої віддаленої перспективи територіального розвитку міста за рахунок його зони впливу, в даному проекті приведена оглядова інформація щодо наявних ділянок ПЗФ в межах району, які підлягають охороні та обов'язковому врахуванню в послідовних проектних рішеннях щодо зони впливу міста Бахмач.

За даними Департаменту екології та природних ресурсів ОДА, на прилеглих до міста територіях розташовані 3 об'єкти ПЗФ місцевого значення загальною площею 600,9 га. Це гідрологічні заказники та пам'ятки природи, створені з метою збереження унікальних та типових водно-болотних масивів:

1. Гідрологічний заказник "Острів" – 170,5 га. Розташований біля в межах Бахмачської сільської ради. Створений відповідно рішення Чернігівської ОР від 27.12.2001 року.

2. Гідрологічний заказник "Тиницько-Курінський" – 405,0 га, охоронна зона – 795,0 га. Розташований в межах Тиницької, Халимонівської, Курінської сільських рад.. Створений відповідно рішення Чернігівської ОВК від 24.12.1979 р, № 561; від 28.08.1989 року, № 164.
3. Гідрологічна пам'ятка природи "Парасючка" - 5,4 га. Розташований в межах Бахмачської сільської ради. Створений відповідно рішення Чернігівської ОВК від 27.04.1964 р, № 236; від 31.07.1991 року, № 159.
4. Парк пам'ятка садово-паркового мистецтва "Тиницький" – 20,0 га. Розташований в межах Тиницької сільської ради, територія ПТУ. Створений відповідно рішення Чернігівської ОВК від 6.04.1971 р, № 168; від 28.08.1989 року, № 164.

Висновки. У проекті, вимоги щодо охорони та режиму використання природоохоронних територій враховуються.

Їх подальший розвиток (перспектива) повинен проводитись із урахуванням вимог формування екологічної мережі Бахмачського району, що потребує розроблення спеціалізованої роботи відповідно рішення обласної ради від 14.08.2003 року до "Програми формування національної екологічної мережі Чернігівської області" в якій визначені принципи подальшого розвитку:

- Екологічні ядра. (Гідрологічний заказник "Острів" – 170,5га, та Гідрологічний заказник "Тиницько-Курінський" – 405,0га, із охоронною зоною – 795,0 га.)
- Екологічні коридори (р. Борзенка);
- Сполучні території (долини місцевих потічків - р. Бахмачка);
- Місцеві об'єкти (прибережні захисні смуги, озеленені території загального користування).

З точки зору подальшого розвитку рекреаційно-пізнавальної діяльності у південній частині Чернігівської області, в тому числі і для жителів Бахмачської міської ради, суттєве значення має - Парк пам'ятка садово-паркового мистецтва "Тиницький" – 20,0га.

Планувальні обмеження.

Система планувальних обмежень представлена санітарно-захисними та охоронними зонами промислових, комунально-складських, інженерно-транспортних підприємств та природоохоронних об'єктів (Схема існуючих планувальних обмежень, Схема проектних планувальних обмежень).

В проекті враховані нормативні санітарно-захисні зони та санітарні розриви до житлової та громадської забудови від виробничих об'єктів в існуючих в межах міста та на прилеглих територіях.

<i>Об'єкти</i>	<i>Нормативна СЗЗ (м)</i>	<i>Документ</i>
Бійня	500/300	ДСП 173-96, дод.4
Птахоферма	300	ДСП 173-96, дод.5
МТФ (СТОВ "Надія")	300	ДСП 173-96, дод.5
Нафтобаза	100	ДСП 173-96, дод.6

Підприємство по зберіганню та переробці зерна, зерносушилка	100	ДСП 173-96, дод.5
Хлібна база	100	ДСП 173-96, дод.6
ШРБД-7	100	ДСП 173-96, дод.4
АБЗ н/д	100	ДСП 173-96, дод.4
Відстійники та ОС молокозавода (недіючі)	100	ДСП 173-96, дод.12
Склад добрива “Агродім”	100	
Завод “Полімермаш” (недіючий)	100	ДСП 173-96, дод.4
Бурякоприймальне підприємство	100	
Регіональна база палива (ТОВ “Стройцентр”)	100	
Бахмачагропостач	100	ДСП 173-96, дод.6
Тракторний стан	100	ДСП 173-96, дод.5
Гаражі с/госптехніки	100	ДСП 173-96, дод.5
Хлібопекарня	50	ДСП 173-96, дод.4
Молочно-консервний комбінат	50	ДСП 173-96, дод.4
Молочно-приймальний пункт	50	ДСП 173-96, дод.5
Завод продтоварів (недіючий)	50	ДСП 173-96, дод.4
Хлібокомбінат	50	ДСП 173-96, дод.4
Вторчермет (недіючий)	50	
Рибна база	50	ДСП 173-96, дод.6
База с/г продукції	50	ДСП 173-96, дод.6
Автостанція	50	
РДУ	50	
АЗС, гаражі, автостоянки, СТО	до 50м	ДСП 173-96, дод.4
Бази, склади	50	ДСП 173-96, дод.6

Місто має розвинену інженерно-транспортну інфраструктуру, представлену залізницею, автомагістралями та об'єкти їх обслуговування. Їх обмеження (СЗЗ 100 – 50 метрів) регламентуються ДСП 173-96 (п.5.20; 5.25).

За межею міста проходить магістральний газопровід із охоронною зоною 150 метрів, та ГРС із СЗЗ – 300 метрів. (Закон України “Про правовий режим земель охоронних зон об'єктів магістральних трубопроводів”, №3041-VI від 17.02.2011р.).

На сході міста розташовані дві електропідстанції - ПС “Бахмач-1” і “Бахмач-2”, до яких підключені ЛЕП 110кВ та 35кВ, охоронні зони яких відповідно 20,0 та 15,0 метрів.

Комунальні об'єкти представлені колишніми КОС молокозаводу і недіючими КОС залізничної ст. Бахмач, які згідно ДСП 173-96 (дод. 12) регламентуються СЗЗ 100,0 та 50,0 метрів. Полігон ТПВ знаходиться поза межами міста із витриманою СЗЗ – 500,0 метрів.

Об'єктом планувальних обмежень є СЗЗ діючих та закритих кладовищ (300/50 метрів), функціонування яких повинно відповідати вимогам ДСанПіН 2.2.2.028-99 (п.4). щодо їх експлуатації та утримання.

Планувальні обмеження природоохоронного характеру представлені нормативними прибережними захисними смугами (50 – 25 метрів),

враховуючи що проект землеустрою ПЗС місцевих потічків в межах міста - не розроблявся. Наявні меліоративні канали мають нормативні смуги відведення 15 – 10 метрів.

Для унормування планувальних обмежень, органам виконавчої влади та місцевого самоврядування рекомендується визначити своїм розпорядженням порядок розробки і погодження проектів СЗЗ промислових, сільськогосподарських та комунальних підприємств (контроль за виконанням цих заходів здійснюють регіональні установи Держпродспоживслужби.). У випадках, коли організація СЗЗ в конкретних умовах неможлива, необхідно приймати заходи, передбачені п.5.5 ДСП №173-96.

Із урахуванням ситуації що склалася, проектом рекомендується впровадження екологізації виробничих процесів по підприємствам - олійноекстракційний завод, завод продтоварів, ТОВ “Бахмач-м'ясо”, молочноконсервний комбінат, ВАТ “Бахмачагропостач”, комбікормовий завод, зерносушилка, підприємства по зберіганню та переробці зерна, хлібна база №87, з метою організації унормованих СЗЗ в межах їх виробничих майданчиків, що сприятиме зменшенню впливу санітарно-захисних зон на житлові квартали міста.

Висновки. Відповідно проектних пропозицій, визначені підприємства підлягають упорядкуванню та екологізації виробничої діяльності.

Щодо формування СЗЗ виробництв I-III класу шкідливості необхідно зазначити, що в умовах сьогодення це складне питання. У відповідності з ДСН 173-96 (п. 5.14) проекти організації СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства з першочерговою реалізацією заходів передбачених в СЗЗ. Тобто, проблема організації СЗЗ є складовою виробничо-технологічного процесу самих підприємств. Враховуючи те, що в умовах сформованого міста витримати вимоги по територіальних розривах СЗЗ неможливо, головне завдання підприємств, що їх створюють, полягає в упровадженні новітніх технологій з подальшим погодженням скорочення даних нормативів СЗЗ до мінімально-можливих розмірів (ДСП 173-96, п. 5.9). Головним механізмом реалізації даних вимог є законодавча база по охороні довкілля через механізм приписів, штрафів, компенсаційно-соціальних виплат та закриття виробництв державними контролюючими органами. В даному проекті надаються містобудівні пропозиції щодо подальшого зменшення нормативних СЗЗ відповідно вимог ДБН Б. 2.2 -12 :2019 "Планування та забудова територій" (п. 14.3.1; 14.11.2; 14.11.3).

Система планувальних обмежень від об'єктів комунального призначення та транспортних об'єктів відноситься до постійного фактору присутності і буде залишатись такою і надалі.

Система планувальних обмежень від природоохоронних територій представлена ділянками прибережних захисних смуг, об'єктів ПЗФ та зелених насаджень загального користування. Дані території виключаються

з громадсько-житлової та промислової забудови і передбачається тільки для рекреаційного використання.

Таким чином, дані обмеження регламентують функціональне використання території міста, сприяють його екологічному оздоровленню та позитивному впливу на стан здоров'я населення.

Стан здоров'я населення.

Для характеристики існуючого стану здоров'я населення використовувалися дані Державної служби статистики Чернігівської області.

За існуючим станом серед регіонів України область займає 18 місце щодо забезпеченості лікарями на 10,0 тис. населення – 37,0 лікарів (перше Івано-Франківська – 61,3 лікарів), а в абсолютній кількості лікарів - 3,75 тис, 21 місце після Херсонської області. При цьому за населенням (1,1 млн. чол.) область займає 23 місце серед регіонів України. За кількістю лікарняних закладів - 50,0 одиниці, область займає 15 місце серед областей України.

У структурі вперше захворюваності на 100,0 тис. населення класів хвороб відповідно до класифікації ВОЗ - "МКХ -10", включно дітей віком 0 – 14 років:

- перше місце займають хвороби органів дихання 75,6%;
- друге, хвороби шкіри та підшкірної клітковини – 4,6 %;
- третє, інфекційні та паразитарні хвороби (3,7%);
- четверте, хвороби вуха (2,45%);
- п'яте, травлення (2,35%);
- шосте, інші хвороби – 11,3%.

У дітей підліткового віку (15-17 років включно) дана закономірність також зберігається. В структурі рівня поширеності та захворюваності за класами хвороб серед дорослих 18 років і старші серед усіх класів хвороб найбільша питома вага хвороб:

- на першому місці, органів дихання (37%);
- другому місці хвороби системи кровообігу (8,04%);
- третьому, хвороби ока та придаткового апарату (7,2%);
- четвертому, хвороби сечостатевої системи (7,1%);
- п'ятому, хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини (6,83%);
- шостому, інші хвороби – 33,83%.

Високі показники захворюваності органів дихання пояснюються включенням до них гострих респіраторних захворювань та грипу, із врахуванням циклічності епідеміологічних ситуацій.

Серед інфекційних захворювань звертає увагу захворюваність на кір, що має загальну інфекційну циклічність (раз на 5 – 6 років). Головна причина – порушення черговості щеплень. І хоча в 2018 році показник щеплень суттєво зріс, але прослідковуються наслідки раніше пропущених термінів щеплень. В цілому даний показник відноситься до соціально

інформативного напрямку, та його наслідків. Показники інших інфекційних захворювань знаходяться на рівні допустимих медичних коливань. В цілому, серед головних чинників захворюваності є:

- старіння населення та його стійкість до захворювань;
- генетична спадковість;
- структурний чинник;
- матеріальне становище населення;
- доступність медичних послуг;
- матеріально-технічне облаштування медичних закладів;
- профілактика оглядів, та екологія довкілля.

Висновки. *Враховуючи відсутність по території міста закономірності поширення різних класів хвороб та причинні зв'язки зі станом довкілля, очікувані зміни в стані здоров'я населення в разі якщо документ державного планування не буде затверджено, є мало прогнозованими. Проте, невиконання заходів з розміщення установ охорони здоров'я (профілактика оглядів, закладів первинної медичної допомоги, та подальший розвиток об'єктів соціального призначення), негативно впливатиме на доступність та рівень медичного обслуговування населення та упереджень щодо захворюваності.*

Дещо підвищені показники захворюваності населення м. Бахмач пояснюються високим розвитком медичних закладів міста, регулярною профілактикою оглядів, та своєчасним наданням медичних послуг.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо проект «Генеральний план м. Бахмач Чернігівської області» не буде затверджено.

Документ державного планування – генеральний план м. Бахмач Чернігівської області відповідно до змісту і рівня деталізації має соціальне спрямування, направлене на формування комфортного середовища проживання міського населення, і прямої дії щодо погіршення екологічного стану території селища не створює.

У випадку, якщо проект генерального плану не буде затверджений можливе зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення через неефективне використання території, збільшення кількості житлово-громадської забудови без належного інженерного обладнання, без оптимізації розміщення нових суб'єктів виробничої діяльності з урахуванням екологічних вимог, забруднення господарськими стоками водних об'єктів, не виконання заходів по реконструкції існуючих та будівництву нових вулиць, відсутність розвиненої системи збору дощових вод та каналізації, не виконання низки заходів щодо інженерної підготовки та захисту території і санітарного очищення території селища. Також можливе погіршення умов соціального обслуговування населення, через недотримання нормативного забезпечення закладами охорони здоров'я, освіти, культури та спорту, місць постійного та тимчасового зберігання транспорту та зелених насаджень загального користування.

У зв'язку із відсутністю інформації щодо поширення різних класів хвороб та впливу стану довкілля на їх виникнення, очікувані зміни в стані здоров'я населення, в разі якщо документ державного планування не буде затверджено, є мало прогнозованими. Проте, невиконання заходів з розміщення установ охорони здоров'я (профілактика оглядів, амбулаторій сімейної медицини) та об'єктів соціального призначення негативно впливатиме на доступність та рівень медичного обслуговування населення та упередження захворюваності.

Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які зазнають впливу.

Державна містобудівна політика базується на стратегії, що направлена на поліпшення умов життя населення та формування безпечного середовища проживання.

В даному проекті передбачається поліпшення житлових умов щодо забезпеченості житлової площі із 32,1 м²/особу, до 36,9 м²/особу.

Для вирішення даного питання передбачається розміщення нового житлового фонду на нових площадках, а також ділянках вибіркової забудови. Подальший територіальний розвиток враховує наявний екологічний стан території та систему планувальних обмежень.

При розробленні розділу "Охорона навколишнього природного середовища" до документу державного планування – проекту «Генеральний план м. Бахмача» було проаналізовано можливі ймовірні наслідки реалізації проектного рішення як для території що проектується, так і для території суміжного впливу:

- для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Проектні рішення щодо погіршення екологічного стану території та негативний вплив на здоров'я населення визначеною містобудівною діяльністю – не прогнозується;

- в проекті враховані наявні природоохоронні території. Надані графічні пропозиції щодо подальшого визначення меж ПЗС – місцевих потічків, озер, та зелених насаджень загального користування із розрахунку 11,0 м²/особу. Негативний вплив на природоохоронні території – не очікується;

- враховуючи географічне положення та екологічний стан м. Бахмача прогнозована містобудівна діяльність не створює негативних транскордонних впливів на суміжні території, в тому числі на здоров'я населення ;

- альтернативна оцінка, якщо проект не буде затверджено. За реалізації даного сценарію погіршення загального екологічного стану території м. Бахмача не очікується, не очікується і його покращення.

Можливе погіршення соціального стану (нормативне забезпечення закладами охорони здоров'я, відсутність дитячих садочків, місць зберігання транспорту, спортивних майданчиків, гостьових автостоянок, зелених

насаджень загального користування, розвитку інженерних мереж та комунікацій, інженерного захисту території, розвитку дощової каналізації, санітарного очищення, відсутність рекреаційної зони) враховуючи, що територія міста не буде мати подальшої перспективи планувальної організації, розвитку нормативної соціальної інфраструктури та інженерного забезпечення, ландшафтного благоустрою.

Висновки. *Аналіз екологічного стану території свідчить про те, що територія в екологічному відношенні в цілому сприятлива для територіального розвитку населеного пункту, забезпечення інженерними мережами та комунікаціями, розміщення житлового будівництва та громадських об'єктів із урахуванням їх впливу на стан здоров'я населення.*

З метою формування здорового і комфортного середовища проживання та забезпечення охорони природного середовища в межах території, що проектується, рекомендовано виконання ряду планувальних та інженерних заходів по облаштуванню території відповідно до ДБН Б.2.2-12: 2019 "Планування та забудова територій", та ДБН Б. 1. 1 - 15/2012 "Склад та зміст генерального плану населеного пункту" :

- *формування раціональної планувальної структури території та нормативне забезпечення системою зелених насаджень загального користування із розрахунку 11,0 м²/особу (табл. 8.1);*

- *повне забезпечення території інженерними мережами та комунікаціями (розділ 11.5);*

- *дотримання вимог щодо інженерної підготовки території – організація відведення дощових і талих вод, захист від підтоплення, збереження ґрунтового шару для подальшого використання при проведенні благоустрою (п. 12.1;12.2);*

- *дотримання вимог щодо регулювання мікроклімату та інсоляції будинків і споруд при подальшому пооб'єктному проектуванні стадії - "ДПТ" (п. 14.9.1);*

- *облаштування при вуличній території магістральної мережі системою захисних зелених насаджень (п. 8.2.6);*

- *проведення комплексу заходів із впорядкування та відведення поверхневого дощового стоку території у загально зливову дощову каналізацію (п.11.1.22);*

- *повне забезпечення проекрованої забудови централізованою системою водопостачання та водовідведення (п. 11.1.2);*

- *забезпечення санітарної очистки території із запровадженням системи роздільного збирання сміття та послідувальною утилізацією на полігоні, а в перспективі на проектному міському комунальному СПК (п.11.2.2);*

- *для вирішення питання поводження із біологічними відходами щодо забою худоби, необхідно передбачити організацію утилізаційних пересувних забійних пунктів комунального або комерційного призначення;*

- *для захисту від акустичного забруднення вздовж магістральних міських та житлових вулиць, застосування проти шумових ізоляційних*

матеріалів щодо фасадної частини будинків (склопакетів у оздобленні віконних отворів тощо) та внутрішню планувальну організацію житлових приміщень (спальні кімнати з виходом у дворовий простір), а також створення протишумового озеленення вздовж вулиць з максимально можливим озелененням в межах розриву від проїзної частини вулиць до лінії регулювання забудови (ДБН В. 1.1-31:2013 "Захист територій, будинків і споруд від шуму");

- для подальшого контролю за станом довкілля в межах території що розглядається, доцільно передбачити подальший розвиток та організацію стаціонарних автоматизованих пунктів - контролю за кліматичними показниками та станом атмосферного повітря, як об'єктів у моніторингу міського середовища.

Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.

Екологічних проблем щодо територій з природоохоронним статусом не очікується у зв'язку з відсутністю їх в межах розробки генерального плану. Об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ) знаходяться за межами населеного пункту, на суміжних територіях та відображені в матеріалах генерального плану.

Серед важливих екологічних проблем, в тому числі що мають ризики впливу по території, що проектується можна виділити наступні:

- забруднення атмосферного повітря, що у перспективі прогнозується переважно за рахунок викидів від пересувних джерел, насамперед автотранспортних засобів. Зазначені ризики є допустимими серед потенційних впливів на стан здоров'я населення. Додаткові допустимі показники по визначених ділянках нової багатоповерхової та садибної забудови не перевищують нормативу більше 0,8 ГДК;

- допустимі демографічні навантаження на територію, що розглядається враховуючі перспективу нормативного розвитку інженерних мереж та комунікацій, направлені на нормативне забезпечення комфортності середовища проживання;

- розвиток рекреаційної діяльності (створення рекреаційних зон) сприятиме комфортному відпочинку населення, та в цілому позитивно впливає на екологічний стан території;

- перспектива вирішення питання поводження із ТПВ (утилізація на проектному СПК) позитивно впливатиме на територіальні екологічні проблеми міста, в тому числі і територію Чернігівської області.

Розділ 5. Зобов'язання в сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування і впровадження через низку проектних рішень містобудівної документації. В процесі стратегічної екологічної оцінки даної містобудівної документації було розглянуто місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку які стосуються території проектування. Результати аналізу відображені нижче у таблиці 1.

Таблиця 1. Цілі державної політики та їх відображення в проекті «Генеральний план міста Бахмач», (абсолютні показники у об'єктах, площах, відсотках, відображені у відповідних розділах проекту)

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку визначені місцевими програмами	Відповідність рішень даного проекту містобудівної документації цілям та завданням встановленим на місцевому рівні
<i>Природокористування та охорона навколишнього середовища</i> «Програма охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки» затверджена рішенням XX сесії обласної ради VI скликання у 2014 році	
- поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки; - досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища; - збереження та подальший розвиток природоохоронних територій та об'єктів ПЗФ;	- забезпечення санітарного очищення території із дотримання вимог щодо роздільного збирання сміття із його послідовним видаленням на проектному СПК, що створюється в межах рекультивованої частини існуючого полігону – 6,3га ; - подальший розвиток мережі зливової каналізації – 14,4 км із будівництвом 3 очисних споруд в місцях випуску; - інженерний захист території від несприятливих природно-геологічних процесів щодо підтоплення – 44,0га; берегоукріплення – 140,0метрів; розчистки потічків та струмків – 9,9км; влаштування водовідвідних каналів - 10,0км; капітальний ремонт гідротехнічних споруд – 1 споруда; - винесення в натуру меж ПЗС малих річок Борзенки, Бахмачки та місцевих потічків. Подальший розвиток природоохоронних територій - 151,1 га; об'єктів ПЗФ із їх охоронними зонами на суміжних територіях; охорона флори та

- розвиток зеленого туризму та формування локальних місць рекреаційного використання; - розвиток інженерної інфраструктури; - інженерний захист території населеного пункту.	фауни паркових насаджень їх балансоутримувачами; - подальший розвиток екологічної мережі міста відповідно до затвердженої "Схеми формування екологічної мережі Чернігівської області"; - облаштування місць рекреаційного використання у південній частині міста (р. Борзенка – ландшафтний парк); подальший розвиток Бахмацької проектної рекреаційно-туристичної зони – 870,0га (за південною межею міста); - застосування теплових установок сучасного типу: індивідуальні енергоефективні теплові котли, у тому числі комплексного застосування для об'єктів громадської та приватної забудови; розвиток системи газопостачання із будівництвом 5 нових ГРС; подальша модернізація системи електропостачання із заміною повітряних ліній та трансформаторів потужністю 25 МВА та розподільчих пунктів 10 кВ і 0,4 кВ; - розміщення 2 нових пожежних депо по вул. Винниченка, та Конотопська; - продовження будівництва мереж зливової каналізації до – 14,4км із будівництвом 3 очисних споруд в місцях випуску; - інженерний захист території від несприятливих природно-геологічних процесів щодо підтоплення – 44,0га; берегоукріплення – 140,0метрів; розчистки потічків та струмків – 9,9км; влаштування водовідвідних каналів - 10,0км; капітальний ремонт гідротехнічних споруд – 1 споруда.
«Програма економічного і соціального розвитку Бахмацького району на 2019 рік» затверджена рішенням вісімнадцятої сесії районної ради сьомого скликання «21» грудня 2018 року №3	
- впровадження нових енергозберігаючих технологій;	- з метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів для теплопостачання приватної та громадської забудови пропонується

- розвиток та модернізація інфраструктури, насамперед житлово-комунальної сфери та транспортних комунікацій.	застосування енергоефективних індивідуальних теплових котлів сучасного типу. Покриття теплових навантажень пропонується через комплексне застосування індивідуальних дахових геліо систем; - подальший розвиток централізованих мереж водопостачання та водовідведення обсягом – 8,2 тис. м³/добу; розміщення нового кладовища по вул. Тиницькій; будівництво мереж зливової каналізації – 19,4км із 3 локальними очисними спорудами; виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території; - удосконалення транспортної схеми шляхом часткової реконструкції існуючих магістральних та житлових вулиць, будівництва нових вулиць, які забезпечують на певних відрізках дублювання зв'язків. Виключення проходження транзитного транспорту формуванням південного, східного та західного обходів міста.
Соціально-економічні аспекти	
План перспективного розвитку Бахмаччини на 2019-2021 роки затверджено “31” січня 2019 року	
- розвиток медичної інфраструктури; - модернізація освітнього комплексу; - створення належних умов для розвитку культури і спорту, системи обслуговування	- будівництво амбулаторій сімейної медицини в районах нового будівництва; - розміщення середнього спеціального учбового закладу по вул. Конотопській; - будівництво закладів дошкільної освіти та дитячих центрів, що забезпечують позашкільне виховання дітей і молоді 2 об'єктів в районі нового будівництва – 110 місць, та 1 по вул. Богунській – 60 місць; - реконструкція недіючого кінотеатру «Мир» під культурно - розважальний центр з кінозалом; - створення центрів дозвілля в районах нової забудови; - будівництво спортивного комплексу по вул. Конотопська; - розміщення спортивних та ігрових майданчиків; - розвиток об'єктів торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування,

насамперед у районах нового будівництва.	
«Програма економічного і соціального розвитку Бахмацького району на 2019 рік» затверджена рішенням вісімнадцятої сесії районної ради сьомого скликання «21» грудня 2018 року № 3	
- розвиток освіти; - розвиток культури і духовності; - розвиток системи соціального захисту населення, охорони здоров'я, спорту, системи обслуговування.	- розміщення середнього спеціального учбового закладу по вул. Конотопській; - будівництво закладів дошкільної освіти та дитячих центрів, що забезпечують позашкільне виховання дітей і молоді 2 об'єктів в районі нового будівництва – 110 місць, та 1 по вул. Богунській – 60 місць; - реконструкція недіючого кінотеатру «Мир» під культурно - розважальний центр з кінозалом; - створення центрів дозвілля в районах нової забудови; - будівництво спортивного комплексу по вул. Конотопська; - розміщення спортивних та ігрових майданчиків; - розвиток об'єктів торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування, насамперед у районах нового будівництва.

Розділ 6. Опис наслідків реалізації проектних рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків.

У цьому розділі виявленні ключові впливи, пов'язані із запланованими рішеннями містобудівної документації та проведена оцінка потенційних кумулятивних впливів, шляхом аналізу комбінованого впливу реалізації проектних рішень на окремі компоненти навколишнього середовища, результати якої відображені у таблицях 2; 3.

Шкала оцінки:

- 2 - суттєво негативний вплив,
- 1 - помірний негативний вплив,
- 0 - очікуваний вплив відсутній,
- +1 - помірний позитивний вплив,
- +2 - суттєво позитивний вплив.

Таблиця 2. Можливі ефекти від запропонованих рішень проекту.

Функціональне використання території	Функціональне використання згідно Генерального плану	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
Подальша перспектива розвитку; планувальна організація; розвиток виробничої сфери, зелених насаджень, інженерних мереж та комунікацій; інженерний захист території.	Територіальний розвиток міста Бахмача, упорядкування планувальної структури	0	+1	+1	+2
Території городів в районі вул. Подільська, які рішеннями генерального плану включаються в межі м. Бахмач.	Територія житлової садибної забудови	0	0	0	+1
Виробнича ділянка в районі вул. Чернігівська .	Розташування комплексу будівель мультикультурного олійноекстракційного заводу продуктивністю 1000 т/добу	0	0	0	0
р. Борзенка, ставки та струмки, які знаходяться в межах міста.	Проведення робіт з розчищення і днопоглиблення русла та дна р. Борзенка, ставків та струмків, які знаходяться в межах міста, берегоукріплення р. Борзенка, загальною протяжністю біля 0,14 км	0	+1	0	+1
Території недіючих виробничих підприємств та незабудовані території в формованих виробничих утвореннях в межах міста.	Виробничі території для розміщення об'єктів 4-5 класу санітарної шкідливості	0	0	0	+1

Таблиця 3. Характеристика впливу проектних рішень Генерального плану на складові довкілля.

Функціональне використання згідно Генерального плану	Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Територіальний розвиток міста Бахмача, упорядкування планувальної структури	Повітря	0	Широка екологізація виробничих процесів щодо унормування викидів стаціонарних та пересувних джерел забруднення повітря. Впровадження раціональної схеми транспорту, що зменшить викиди від пересувних джерел. Подальший розвиток системи міського моніторингу за станом повітря..
	Вода	+1	Ризики не очікуються. Передбачається подальше, повне охоплення м. Бахмача системою централізованого водопостачання, водовідведення, та розвитком дощової каналізації.
	Грунт	+1	Розвиток системи поводження із ТПВ методом утилізації, та сортування. Подальше видалення та утилізація відповідно рішень на проектному комунальному СПК.
	Біорізноманіття	+2	Подальший розвиток зелених насаджень загального та обмеженого користування; розвиток природоохоронних територій, охорона паркової флори та фауни, дотримання нормативних вимог по нормативній частині ПЗС водних об'єктів.
	Соціально-економічне середовище	+2	Покращення якості середовища та умов проживання населення.
Включення в межі міста Бахмач для потреб нового садибного житлового будівництва прилеглих земель сільськогосподарського призначення (городини) в районі вул. Подільська.	Повітря	0	Ризики не очікуються. Об'єкти забруднення повітря – відсутні.
	Вода	0	Ризики не очікуються. Забезпечення території системою зливової каналізації та 100% охоплення забудови системою централізованого водопостачання та водовідведення.
	Грунт	0	Виконання заходів інженерної підготовки та захисту території. Ліквідація стихійних смітників та централізований вивіз сміття,

			запровадження системи роздільного збору сміття.
	Біорізноманіття	+1	Збереження існуючих насаджень, їх ландшафтне упорядкування, озеленення присадибних ділянок.
	Соціально економічне середовище	+2	Покращення якості середовища та умов проживання населення
Розташування комплексу будівель мультикультурного олійноекстракційного заводу продуктивністю 1000 т/добу на місці недіючого заводу «Полімермаш» по вул. Чернігівська.	Повітря	0	Ризики не очікуються. Екологізація виробничих процесів, впровадження системи моніторингу, контроль за станом повітря.
	Вода	0	Ризики не очікуються. Забезпечення території системою зливової каналізації та 100% охоплення забудови системою централізованого водопостачання та водовідведення.
	Грунт	0	Виконання заходів інженерної підготовки та захисту території. Ліквідація стихійних смітників та централізований вивіз сміття, запровадження системи роздільного збору сміття.
	Біорізноманіття	0	Різноманіття зелених насаджень та великий процент площі озеленення присадибних ділянок.
	Соціально економічне середовище	+2	Покращення якості середовища та умов проживання населення
Проведення робіт з розчищення і днопоглиблення русла та дна р. Борзенка, ставків та струмків, які знаходяться в межах міста, берегоукріплення р. Борзенка, загальною протяжністю біля 0,14 км	Повітря	0	Визначені заходи не створюють негативного впливу на стан повітря
	Вода	+1	Визначений комплекс заходів сприяє екологічному оздоровленню р. Борзенки (ліквідація затворів, мілин та перешкод стоку)
	Грунт	0	Негативної дії на стан ґрунтів дані заходи не створюють
	Біорізноманіття	+1	Із урахуванням часових змін реалізації передбачених заходів негативного впливу не передбачається. Очікується санітарне покращення водного середовища та стабілізації флори та фауни.
	Соціально економічне середовище	+2	Визначений комплекс заходів сприятиме оздоровленню малої річки щодо ліквідації

			анафелогенності (масового виплоду кровососів) та організації місць короткочасного відпочинку міського населення.
Розміщення об'єктів 4-5 класу санітарної шкідливості на місці недіючих виробничих підприємств та незабудованих територій в формованих виробничих утвореннях в межах міста.	Повітря	0	Ризики не очікуються. Екологізація виробничих процесів, впровадження системи моніторингу, контроль за станом повітря.
	Вода	0	Ризики не очікуються. Забезпечення території системою зливової каналізації та 100% охоплення забудови системою централізованого водопостачання та водовідведення.
	Ґрунт	0	Упорядкування та облаштування території. Централізоване санітарне очищення, планове видалення ТПВ.
	Біорізноманіття	+1	Ландшафтний благоустрій, локальне озеленення виробничих територій
	Соціально економічне середовище	+2	Підвищення комфорту середовища, створення нових робочих місць та в перспективі збільшення надходжень до бюджету міста.

В процесі виконання розділу було проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення. Аналіз включав цілі, які мають відношення до проекту, та цілі, які можуть бути вирішені при його розробленні. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики показав високу ступінь відповідності цілям визначеним в даному проекті. Даний проект враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання. За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

Розділ 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

На основі виконаного в розділі аналізу, з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, запропоновано низку заходів для пом'якшення потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації містобудівної документації.

Реалізація даного проекту потребує виконання заходів, визначених в містобудівній документації: розвитку інженерної та транспортної інфраструктури; заходів із інженерної підготовки та захисту території; розвитку соціальної сфери; охорони навколишнього природного середовища,

виконання яких є невід'ємною складовою створення здорового в екологічному відношенні середовища проживання.

З метою охорони і оздоровлення навколишнього середовища м. Бахмач у проекті рекомендовано виконати комплекс невідкладних планувальних і технічних заходів, який повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління та реалізацію заходів визначених цільовими місцевими програмами охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки в Чернігівській області.

Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території проекрованої житлової забудови необхідно:

- для містобудівного освоєння перспективних ділянок житлової забудови, розташованих в межах нормативних параметрів санітарно-захисних зон органам місцевого самоврядування за відповідним наказом визначити порядок розробки і погодження проектів скорочення СЗЗ за рахунок планувальної організації виробничої території та інженерних заходів з екології технології виробництва, у порядку визначеному ДСП №173-96 (п. 5.9). У випадку, коли неможлива організація санітарно-захисних зон в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або закриття. Контроль за виконанням цих заходів здійснюють органи МОЗ України. Містобудівне освоєння таких перспективних ділянок забудови можливе лише після скорочення СЗЗ підприємств та її затвердження у визначеному законодавством порядку (*комбікормовий завод, ТОВ "Бахмач-м'ясо", олійноекстракційний завод, МТФ*);
- в умовах міської забудови що склалася, рішення щодо розміщення нових об'єктів в зонах, що примикають до закритих кладовищ приймати за умови отримання позитивного висновку місцевими органам санітарного нагляду в залежності від природних умов (рельєф місцевості, гідрогеологія та ін.) та ступеню інженерного обладнання території (відповідно вимог ДБН Б.2.-12:2019 (додаток Е-4); ДСП 2.2.4 -171-10);
- дотримання параметрів планувальних обмежень при реалізації рішень передбачених даним проектом - розробка проектів організації СЗЗ при будівництві нових (реконструкції існуючих) виробничо-комунальних підприємств (*олійноекстракційний завод, завод продтоварів, хлібна база, ВАТ "Бахмачагропостач"*);
- дотримання параметрів обмежень визначених санітарними нормами та екологічним законодавством при будівництві об'єктів та мереж інженерної інфраструктури (*мережі водопостачання та водовідведення, електропостачання, тепло- та газопостачання, дощова каналізація*);

- при проведенні інженерної підготовки території (захист від підтоплення, берегоукріплення, розчистка водойм, реконструкція водопропускних споруд, розчистка струмків) дотримання параметрів прибережних захисних смуг водойм та смуг відведення меліоративних каналів з розробкою на дані ділянки технічної документації із землеустрою;
- освоєння ділянок перспективної житлової забудови проводити з урахуванням вимог ДБН Б.2.2-12-2019, (п. 6.1.33) щодо дотримання санітарних відстаней до "червоних ліній" житлової забудови, створенням шумозахисного озеленення та з впровадженням конструктивних шумозахисних заходів.

Заходи щодо охорони атмосферного повітря:

- розробити рекомендації щодо обґрунтування обсягів викидів в атмосферне повітря промисловими підприємствами (розробка "ОВД" по кожному підприємству);
- розробка проектів організації СЗЗ підприємств з урахуванням екологізації виробництва (без винятку по кожному підприємству щодо зниження їх класу шкідливості - олійноекстракційний завод, завод продтоварів, хлібна база, ВАТ "Бахмачагропостач");
- коригування транспортної схеми міста з розробкою проектів „червоних ліній” (виведення транзитних потоків за межі міста в результаті будівництва Північної, Східної та Південної обхідних доріг, технічна модернізація залізничної лінії Бахмач - Конотоп);
- упорядкування системи АЗС, СТО, гаражів, автостоянок із дотриманням санітарних вимог щодо їх СЗЗ;
- організація системи моніторингу щодо контролю за станом атмосферного повітря (створення стаціонарних постів контролю).

Заходи щодо охорони водного басейну:

- екологічне оздоровлення водного басейну в плані гідротехнічних заходів по розчистці каналів, місцевих потічків, водойм;
- розробка схеми організації водовідведення та очищення поверхневих дощових стоків з повним циклом будівництва очисних споруд;
- будівництво мережі дощової каналізації, внутрішньо квартальних водостоків до магістральних колекторів;
- реконструкція та розширення системи централізованого комунального водопостачання;
- організація та упорядкування зон санітарної охорони водозаборів;
- розроблення проекту землеустрою „Водоохоронні зони м. Бахмача” з послідовним благоустроєм та інженерним впорядкуванням прибережних захисних смуг;
- формування та благоустрій, інженерне облаштування території рекреаційних зон;
- формування системи моніторингу щодо контролю за станом водного середовища міста.

Заходи щодо ґрунтів:

- розробка схеми санітарного очищення міста;
- санація територій стихійних звалищ;
- рекультивація території кар'єру не діючого цегельного заводу;
- будівництво муніципального полігону ТПВ з системою сміттєсортувальної станції;
- будівництво установки із переробки будівельних відходів;
- впровадження системи роздільного збору, сортування та утилізації ТПВ;
- покращення дорожнього покриття магістральної мережі міста;
- організація системи геохімічного моніторингу (стану ґрунтів) середовища міста.

Ландшафтно-планувальні заходи

1. Подальше формування планувальної структури міста з урахуванням особливостей ландшафту та затвердженої "Схеми формування екологічної мережі Чернігівської області – 2003 р.":

- проведення інвентаризації системи зелених насаджень у відповідності з вимогами "Правил утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів" (п. 6.8), охорона в їх межах паркової флори та фауни;
- формування локальних місць рекреаційного використання (системи скверів) з їх благоустроєм та ландшафтною організацією (дендрологічний склад, малі архітектурні форми, охорони паркової флори і фауни);
- формування системи природно-пізнавальних маршрутів (в межах прилеглих до міста ділянок лісового фонду із урахуванням охорони флори та фауни);
- формування СЗЗ (озеленення, благоустрій) промислових підприємств міста;
- розробка проекту „Комплексна зелена зона міста Бахмач”;
- формування єдиної системи контрольних-спостережних постів моніторингу за системою зелених насаджень міського середовища - житлова зона, промислова зона, рекреаційна зони.

2. Проектне рішення прийняте з урахуванням фонових стану атмосферного повітря, наявності системи планувальних обмежень (СЗЗ), ландшафтно-структури території із системою зелених насаджень та оптимальної схеми транспортного руху. Визначені планувально-технологічні заходи покращать стан довкілля та його позитивний вплив на стан здоров'я населення, а комплекс ландшафтно-організаційних пропозицій дозволить сформувати комфортно-естетичне та екологічно-контрольоване міське середовище.

Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації, тощо).

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації були вивчені наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище:

- «Варіант реалізації проекту генерального плану»;
- «Варіант нульової альтернативи».

На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку території міста Бахмач був прийнятий варіант, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та в більшій мірі сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою, підвищують комфортність проживання населення.

При "Варіанті нульової альтернативи" місто Бахмач не отримує плану стратегії містобудівного розвитку визначеного проектом по ділянкам будівництва, а отже і програми визначених містобудівних дій в цілому.

Виконання стратегічної екологічної оцінки здійснюється шляхом застосування підходів і методів, які засновані на оцінці впливу. Такі дослідження передбачають:

- характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, на території, яку охоплює проект;
- оцінку величини і значимості впливів і ризиків;
- розробку заходів, спрямованих на запобігання та мінімізацію негативних впливів і посилення позитивних впливів.

Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації є комплексним процесом проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення середовища системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання населення. Для проведення моніторингу наведені основні чинники (елементи по факторного аналізу), що потребують уваги та контролю, визначені показники для здійснення контролю та запропоновані необхідні заходи для моніторингу впливів під час реалізації документу державного планування.

Для спостереження за здійсненням заходів ДДП та оцінки їх виконання обрані наступні ключові показники:

1. Впорядкування та створення зелених зон в кварталах існуючої та проектної житлової забудови (га/особу).
2. Озеленення територій санітарно-захисних зон, вулиць, проїздів і тротуарів (га/особу).

3. Обсяг зібраних відходів як вторинної сировини (папір, скло, пластик і т.д.) (тон в рік, %від загальної кількості утворених).

4. Спорудження централізованих мереж водопостачання, каналізації, дощової каналізації (км).

5. Середньодобовий вміст забруднюючих речовин у атмосферному повітрі на виробничих об'єктах (мг/м³).

Моніторинг впливів реалізації ДДП реалізується/має проводитись/має здійснюватися/шляхом аналізу річних звітів органів місцевого самоврядування та спеціально уповноважених органів державного управління.

Здійснення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить громаді своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання; визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Враховуючи місце розташування населеного пункту та прогнозований екологічний стан, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень генерального плану для довкілля та здоров'я населення на суміжні транскордонні території не очікуються.

Розділ 11. Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію.

1. Проект "Генеральний план м. Бахмача" є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Генеральний план визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

2. При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм регіонального моніторингу навколишнього середовища на локальному та регіональному рівні. Стан навколишнього природного середовища території, по визначених ділянках нової забудови, характеризується як задовільний. При цьому проєктована територія отримує помірні демографічні навантаження.

Якість поверхневих вод не зазнає додаткової негативної дії, їх охорона передбачається розвитком дощової каналізації, та інженерного захисту території від несприятливих природних процесів.

Повітряний басейн зазнає помірного впливу періодичного характеру від пересувних джерел (насамперед автотранспортні засоби). Ризики фізичних факторів впливу, таких як електромагнітне випромінювання, акустичне забруднення є допустимими.

Ймовірні ризики негативного впливу та ґрунтове середовище оцінюються як допустимі. Стан поверхневих вод більш ймовірно залишатиметься без змін, але може зазнавати коливань в залежності від змін кліматичних умов.

В сфері використання підземних водних ресурсів, негативного впливу не прогнозується, передбачається подальший розвиток централізованого водопостачання.

Враховуючи відсутність по даній території закономірності поширення різних класів хвороб та прямі причинні зв'язки зі станом довкілля, очікувані зміни в стані здоров'я населення в разі якщо документ державного планування не буде затверджено, є мало прогнозованими. Проте невиконання заходів з розміщення установ охорони здоров'я та соціального призначення негативно впливатиме на доступність та рівень медичного обслуговування населення.

3. Аналіз екологічного стану території свідчить про те, що територія в екологічному відношенні сприятлива для територіального розвитку населеного пункту, забезпечення інженерними мережами та комунікаціями, розміщення житлового будівництва та громадських об'єктів із урахуванням їх впливу на стан здоров'я населення. Прямого впливу на стан здоров'я населення не здійснюється, містобудівні обмеження по даному фактору відсутні. Загальна інженерно-будівельна оцінка території сприятлива. Ризики щодо її освоєння відсутні. Проектні рішення щодо інженерного захисту території та її благоустрою направлені на покращення екологічного стану. Негативний вплив на середовище селища не створюється.

4. Ймовірні наслідки для територій з природоохоронним статусом не очікуються у зв'язку із їх суміжністю розташування. Графічно визначені межі ПЗС річок та ставків підконтрольні їх цільовому призначенню.

5. В процесі розроблення розділу вивчені документи, плани і програми, що діють на регіональному та місцевому рівнях, проведений аналіз їх головних цілей, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень.

6. Можливі впливи на окремі компоненти навколишнього середовища щодо реалізації проектних рішень по включенню в межі міста Бахмач для потреб нового садибного житлового будівництва прилеглих земель сільськогосподарського призначення на території Бахмацької сільської ради, реконструкції комплексу виробничих будівель по вул. Чернігівській під

мультикультурний олійноекстракційний завод, розміщення проектних виробничих об'єктів 4-5 класу санітарної шкідливості на місці недіючих виробничих підприємств та незабудованих територій в межах міста та розчищення і днопоглиблення русла та дна р. Борзенка, ставків та струмків і берегоукріплення р. Борзенка в межах міста оцінюються як допустимі, негативного впливу не очікується.

7. З метою охорони і оздоровлення навколишнього природного середовища м. Бахмач у проекті рекомендовано виконати комплекс невідкладних планувальних і технічних заходів, який повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління та реалізацію заходів визначених цільовими місцевими програмами охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки в Чернігівській області.

8. На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку території міста Бахмач прийнятий, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та в більшій мірі сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою, підвищують комфортність проживання населення.

9. Для своєчасно виявлення недоліків і порушень, що можуть негативно впливати на комфортність проживання та визначення необхідних заходів по їх усуненню запропоновано спостереження за здійсненням заходів ДДП та оцінки їх виконання по наступних ключових показниках:

- впорядкування та створення зелених зон в кварталах існуючої та проектної житлової забудови (га/особу);
- озеленення територій санітарно-захисних зон, вулиць, проїздів і тротуарів (га/особу);
- обсяг зібраних відходів як вторинної сировини (папір, скло, пластик і т.д.) (тон в рік, %від загальної кількості утворених);
- спорудження централізованих мереж водопостачання, каналізації, дощової каналізації (км);
- середньодобовий вміст забруднюючих речовин у атмосферному повітрі на виробничих об'єктах (мг/м³).

Моніторинг впливів реалізації ДДП має проводитись я шляхом аналізу річних звітів органів місцевого самоврядування та спеціально уповноважених органів державного управління.

10. Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення зважаючи на географічне положення м. Бахмач – не очікуються.

Додатки